

Tidigareläggandet av undervisningen i A-språken inom den svenskspråkiga grundläggande utbildningen i Kyrkslätt

Svenska förskoleverksamhets- och utbildningssektionen 15.05.2019 § 22
306/12.00.01/2019

Beredare

Mikael Flemmich
chef för svensk dagvård och utbildning
mikael.flemmich(at)kyrkslatt.fi

Statsrådet utfärdade den 20 september 2018 en förordning om ändring av 6 § i statsrådets förordning om riksomfattande mål för utbildningen enligt lagen om grundläggande utbildning och om timfördelning i den grundläggande utbildningen, samt en förordning om ändring av 3 § i förordningen om grundläggande utbildning. Enligt beslutet ska samtliga elever som inleder årskurs 1 i den grundläggande utbildningen hösten 2019 inleda studier i A1-språket senast under vårterminen 2020. Det här innebär att i fortsättning inleder alla elever inom den grundläggande utbildningen sina studier i det långa A1-språket genast i årskurs 1 och det här språket studeras genom hela den grundläggande utbildningen, dvs till slutet av årskurs 9.

De elever som inleder sin skolgång inkommande höst är således den första årskullen som i sin helhet kommer att omfattas av en tidigarelagd språkundervisning, oberoende av var i Finland man bor.

En mångsidig språkkunskap är en av de viktigaste färdigheterna i en allt mer internationell värld. Genom att tidigarelägga språkundervisningen tar man dessutom till godo barns naturliga förmåga att lära sig nytt.

Förordningen om den grundläggande utbildningen (852/1998) ändrades så att det genomsnittliga antalet veckotimmar för elever i årskurs 1 och 2 utökades med en timme per arbetsvecka och per årskurs.

Undervisningen i A1-språket inleds i årskurs 1 genom att lärokursen utökas med 0,5 årsveckotimmar vårterminen 2020, och fortsätter i årskurs två med 1,5 årsveckotimmar läsåret 2020-2021.

Till verkställigheten hör en övergångsbestämmelse med vars hjälp man strävar efter att säkerställa att alla elever som omfattas av bestämmelsen får undervisning i A1-språket åtminstone enligt det minimiantal veckotimmar som anges i 6 § i timfördelningsförordningen. Övergångsbestämmelsen tillämpas vårterminen 2020 och läsåret 2020-2021.

Då övergångstiden är över, har utbildningsanordnaren, enligt eget förgottfinnande, alltså rätt att inom ramarna för timförordningens 6 § besluta om hur årsveckotimmarna för undervisningen i årskurs 1 och 2 ska fördelas. Dock så att undervisningen i elevens A1-språk inleds med minst 0,5 årsveckotimmar senast under vårterminen i årskurs ett.

Ändringarna träder i kraft den 1 januari 2020, och från och med det datumet beviljas utbildningsanordnarna statsandelsfinansiering för uppgiften.

Regeringen har reserverat de medel som behövs för genomförandet av förändringen på så sätt att kommunerna ersätts för de kostnader som förändringen medför via statsandelssystemet. Statsandelarna läggs till de allmänna statsandelarna som kommunen erhåller, och öronmärks inte speciellt för den tidigarelagda språkundervisningen. Detta innebär att man i även i Kyrkslätt måste säkerställa det, att dessa statsandelar förs över till utbildningens budget.

Tidigareläggandet av A1-språket inom den svenskspråkiga grundläggande utbildningen i Kyrkslätt beräknas öka det totala antalet årsveckotimmar i årskurs 1 läsåret 2019-2020 med nio årsveckotimmar. Läsåret 2020-2021 beräknas ökningen för årskurserna 1 och 2 uppgå till totalt 18 årsveckotimmar. Den här ökningen av antalet årsveckotimmar möjliggör ett A1-språk som undervisas av klasslärarna med en undervisningsskyldighet på 24 årsveckotimmar. Även en språklärare är behörig att undervisa språk på lågklasserna. Respektive skolas rektor ansvarar för planeringen av undervisningen.

Kostnaderna för tidigareläggandet av A1-språket uppgår till ca 38 500 € per år. Förutom lönekostnaderna måste även anslag för läromedel och material – uppskattningsvis 5 500 € årligen – reserveras. De totala årliga kostnaderna uppskattas således vara 44 000 €.

För att verkställa förändringen kommer Undervisnings- och kulturministeriet att allokera medel för lärarnas fortbildning under åren 2019-2020.

Utbildningsstyrelsen utarbetar för närvarande ändringarna i Grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen (LP2014) till den del som gäller undervisningen i A1-språket i årskurserna 1 och 2. Grunderna färdigställs på basis av utlåtandena som samlats in och de borde kunna godkännas i början av maj 2019. Anordnarna av den grundläggande utbildningen skall ta i bruk sina egna uppdaterade läroplaner 01.01.2020.

Eftersom tidigareläggandet av A1-språket är avsett för alla, kan eleverna inte befrias från undervisningen i A1-språket. Istället bör man sträva efter att beakta elevernas utgångspunkt då undervisningen planeras. Då läroplanen utarbetas bör man notera att målen och de pedagogiska lösningarna bör vara lämpliga för nybörjarundervisningen och att eleverna har rätt, vid behov, till handlednings- och stödtjänster.

För att kunna besluta om vilket eller vilka A1-språk som i framtiden skall erbjudas inom den svenskspråkiga grundläggande utbildningen, genomfördes en enkätundersökning bland vårdnadshavarna till fem- och sexåringarna i daghemmen och skolorna. Vårdnadshavarnas s-postadresser samlades in via småbarnspedagogikens förvaltningsprogram, Päikky. Alla svar har behandlats anonymt och man kan inte känna igen enskilda respondenter. Questback-enkäten var öppen under tiden 08-15.03.2019.

Länken till enkäten sändes per e-post till totalt 307 vårdnadshavare (barnets båda vårdnadshavare) och totalt 111 svar kom in under svarstiden. Svarsprocenten var således 36,2 %.

Resultatet av enkäten presenteras på sektionens möte.

Av resultaten framgår att 61,7 % av vårdnadshavarna önskar att A1-språket är finska och 33,6 % engelska. Franska önskades av 2,8 % och ryska av 0,9 %.

Om finskan fortsätter som A1-språk, kommer man fortfarande att dela eleverna i två olika lärokurser, dvs A-lärokurs och modersmålsinriktad A-lärokurs.

Att ytterligare erbjuda ett annat språk som A1-språk blir svårgenomförbart i.o.m. att elevantalet i alla andra skolor än Winellska skolan är så lågt att man inte kommer att kunna bilda undervisningsgrupper. För elevernas jämlika behandling är det viktigt att erbjuda ett sådant språkprogram som kan genomföras i samtliga skolor.

Största delen, 65,4 %, av vårdnadshavarna skulle inte vara beredda att välja en annan skola än barnets närskola för språkvalets skull, då utan rätt till gratis skoltransport.

På basis av enkätsvaren föreslås att finskan – med sina två lärokurser – är det enda A1-språk som även i fortsättningen erbjuds de svenskspråkiga grundskoleleverna.

I enkäten frågades vidare vilket språk vårdnadshavarna skulle välja för sina barn som A2-språk, ifall finskan är A1-språk.

Majoriteten, hela 87,9 %, önskar engelska som A2-språk. 4,7 % önskar franska, 2,8 % tyska, 1,9 % spanska och 1,9 % ryska som A2-språk.

Då finskan är det enda språk som erbjuds som A1-språk, föreslås att engelskan som A2-språk skulle erbjudas redan fr.o.m. årskurs 3, istället för fr.o.m. årskurs 4 som för närvarande. På så sätt skulle de svenskspråkiga eleverna ända få, förutom det andra inhemska språket, ett främmande språk rätt tidigt. Det föreslagna timantalet i årskurs 3 skulle vara 1 årsveckotimme.

Kostnaderna för tidigareläggandet av A2-språket skulle uppgå till ca 13 000 € per år. Även undervisningen i A2-engelska skulle i huvudsak genomföras av klasslärare. Förutom lönekostnaderna måste även anslag för läromedel och material – uppskattningsvis 3 000 € årligen – reserveras. De totala årliga kostnaderna uppskattas således vara 16 000 €.

De totala kostnaderna för tidigareläggandet av både A1- och A2-språket skulle på årlig basis uppgå till ca 60 000 €.

För att inte elevernas skoldagar förlängs i.o.m. tidigareläggandet av språkundervisningen föreslås att

- A1-språket, finska, undervisas i årskurs 1 en årsveckotimme fr.o.m. hösten 2019 (totalt 21 årsveckotimmar)
- A1-språket, finska, undervisas i årskurs 2 två årsveckotimmar fr.o.m. hösten 2020 (totalt 22 årsveckotimmar) – en av timmarna i årskurs 3 flyttas till årskurs 2
- A2-språket, engelska, undervisas i årskurs 3 en årsveckotimme fr.o.m. hösten 2021 (totalt 24 årsveckotimmar).

Föredragande	Bildningsdirektör:
Beslutsförslag	Svenska förskoleverksamhets- och utbildningssektionen beslutar 1. på basis av den enkätundersökning som utfördes bland vårdnadshavarna till fem- och sexåringarna inom småbarnspedagogiken och förskoleundervisningen, att det första långa språket, A1-språket, som studeras i de svenskspråkiga grundskolorna är finska, endera A-lärokurs eller modersmålsinriktad A-lärokurs 2. att studierna i A1-språket, finska, inleds hösten 2019 i årskurs 1 och det studeras en årsveckotimme. Fr.o.m. hösten 2020 studeras språket dessutom två årsveckotimmar i årskurs 2 3. att tidigarelägga A2-språket, engelska, från årskurs 4 till årskurs 3 fr.o.m. hösten 2021 4. att godkänna den uppdaterade timfördelningen då det gäller undervisningen i A1- och A2-språken fr.o.m. 01.08.2019 5. att A1-språket i årskurserna 1 och 2 och A2-språket i årskurs 3 kan undervisas av såväl klass- som ämneslärare 6. att skolornas rektorer ansvarar för sin skolas undervisningsarrangemang då det gäller genomförandet av tidigareläggandet av A1- och A2-språken 7. förutsätta att de statsandelar som kommunen får för tidigareläggandet av språkundervisningen allokeras till grundskolornas driftsbudgetar 8. att förändringen i språkprogrammet för de svenskspråkiga grundskolorna inte påverkar principerna för elevantagningen.
Beslut	Svenska förskoleverksamhets- och utbildningssektionen beslutade enligt beslutsförslaget. Kommunstyrelsens representant Ulf Kjerin avlägsnade sig från sammanträdet under behandlingen av denna paragraf kl. 18.58.
För kännedom	Bobäcks skola Karuby skola Sjökulla skola Winellska skolan